

РЕШЕНИЕ НА СЪДА

9 февруари 1994 година*

„Установяване и предоставяне на услуги – Стоматолог – Признаване на квалификации”

По дело С-319/92,

с предмет преюдициално запитване, отправено до Съда, съгласно член 177 от Договора за ЕИО от страна на Bundessozialgericht по производството, висящо пред този съд между

Salomone Haim

и

Kassenzahnärztliche Vereinigung Nordrhein,

относно тълкуването на член 20 от Директива 78/686/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. относно взаимното признаване на дипломи, удостоверения и други официални документи за практикуващи стоматолози, включително мерки за улесняване на ефективното упражняване на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги (ОВ, L 233, 1978 г., стр. 1), и, на второ място, на член 52 от Договора за ЕИО

СЪДЪТ,

в състав: г-н О. Due, председател, г-н М. Díez de Velasco и г-н D.A.O. Edward (докладчик), председатели на състави, г-н С.N. Kakouris, г-н R. Joliet, г-н F.A. Schockweiler и г-н М. Zuleeg, съдии,

генерален адвокат: г-н М. Darmon,

секретар: г-н Н. Von Holstein, помощник съдебен секретар,

като има предвид писмените становища, представени:

- за г-н Salomone Haim - от Dietrich Ehle, Rechtsanwalt, Кьолн,

- за Kassenzahnärztliche Vereinigung Nordrhein, представлявано от Peter Scholich, Rechtsanwalt, Кьолн,

- за Комисията - от Jürgen Grunwald, член на нейната Правна служба, в качеството на представител,

предвид изложеното в доклада за съдебното заседание,

* Език на производството – немски.

след като изслуша становищата на Salomone Haim и на Комисията в съдебно заседание от 6 октомври 1993 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 ноември 1993 г.,

постанови настоящото

Решение

1. С определение от 20 май 1992 г., постъпило в Съда на 28 юли 1992 г., германският Bundessozialgericht (Федерален социален съд) е отправил, по силата на член 177 от Договора за ЕИО, три преюдициални въпроса относно тълкуването на член 20 от Директива 78/686/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. относно взаимното признаване на дипломи, удостоверения и други официални документи за практикуващи стоматолози, включително мерки за улесняване на ефективното упражняване на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги (ОВ, L 233, 1978 г., стр. 1), и, на второ място, на член 52 от Договора за ЕИО.

2. Тези въпроси са били повдигнати в рамките на спор между Salomone Haim и Kassenzahnärztliche Vereinigung Nordrhein (Сдружението на стоматолозите към социално-осигурителните схеми в Nordrhein, наричано по-нататък „KVN“) относно отказа на последното да го впише в регистъра на германските стоматолози към социално-осигурителна схема.

3. Предметът на Директива 78/686/ЕИО е взаимното признаване от държавите-членки на дипломи в стоматологията, които са изчерпателно изброени в член 3 и присъждани от тези държави. Координирането на разпоредбите, предвидени в закон, подзаконов или административен акт по отношение на дейностите на стоматолозите, е гарантирано с Директива 78/687/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. (ОВ L 233, 1978, стр. 10). Съгласно член 2 от Директива 78/686/ЕИО, дипломите, присъдени от държава-членка в съответствие с минималните критерии по отношение на теоретичното и практическото обучение, определено с Директива 78/687/ЕИО, автоматично се признават в другите държави-членки.

4. Съгласно член 20 от Директива 78/686/ЕИО:

„Държавите-членки, които изискват от своите граждани да завършат подготвителен курс на обучение, за да имат право да бъдат назначени като стоматолози към дадена социално-осигурителна схема, могат да поставят същото изискване към граждани на други държави-членки в продължение на период от осем години след нотифицирането на настоящата директива. Въпреки това, продължителността на обучението не може да надвишава шест месеца.”

5. Тази разпоредба е била транспонирана в германското законодателство с член 3 от Zulassungsverordnung für Kassenzahnärzte (Постановление относно условията за назначаване на стоматолог към социално-осигурителна схема, оттук нататък наричано „германското постановление“), което предвижда, че вписването в регистъра на одобрените стоматолози подлежи от една страна на признаване на статута на стоматолога и, от друга страна, на завършването на курс на подготвително обучение с

продължителност от 2 години. Независимо от това, стоматолози, които са придобили диплома, призната от правото на Общността в друга държава-членка и които са подали молби за вписване след 30 юни 1986 г., се освобождават от условието за подготвителното обучение. За тези, които са подали своите молби преди тази дата, курсът на подготвително обучение е със срок от шест месеца.

6. Г-н Naim е италиански гражданин, който има диплома за стоматолог, присъдена през 1946 г. от Истанбулския университет в Турция. На 18 септември 1981 г., *Regierungspräsident* на Арнсберг е признал неговия статут като статут във Федерална република Германия, което му е позволило да упражнява частна стоматологична практика.

7. През 1982 г. турската диплома на г-н Naim е била призната от белгийския министър на националното образование и френската култура като равностойна на „*diplôme légal belge de licencié en science dentaire*”. По силата на тази равностойност, г-н Naim е работил в продължение на осем години в Брюксел като стоматолог към социално-осигурителна схема.

8. През 1988 г. г-н Naim е подал молба до KVN неговото име да бъде вписано в регистъра на стоматолозите, което да му позволи да бъде назначен като стоматолог към социално-осигурителна схема. На 10 август 1988 г. KVN е отказало да го регистрира на основание на това, че г-н Naim не е завършил двегодишния курс на подготвително обучение, изисквано от германското постановление. Жалбата срещу това решение е била отхвърлена на 28 март 1988 г. от *Sozialgericht Duesseldorf* и на 24 октомври 1990 г. - от *Landessozialgericht Nordrhein-Westfalen*.

9. Тогава г-н Naim е подал касационна жалба пред *Bundessozialgericht* за установяване на това, че по силата на член 20 от Директива 78/686/ЕИО, той е освободен от изискването да завърши двегодишното подготвително обучение, предвидено в германското постановление. Тъй като *Bundessozialgericht* е имал съмнения относно тълкуването на правото на Общността, той е решил да спре производството и да отправи до Съда на Европейските общности следните преюдициални въпроси:

„1. Дали член 20 от Директива 78/686/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. относно взаимното признаване на дипломи, удостоверения и други официални документи за практикуващи стоматолози, включително мерки за улесняване на ефективното упражняване на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги (ОВ L 233, 1978 г., стр. 1) следва да бъде тълкуван в смисъл, че държавите-членки, които изискват от собствените си граждани да завършат курс на подготвително обучение като предпоставка за назначаване като стоматолози към социално-осигурителна схема, не могат след 1986 г. повече да изискват същото от гражданите на други държави-членки, ако по правото на държавата на установяване на тях вече им е разрешено да практикуват в тази държава, въпреки че те не притежават доказателство за формална квалификация, което се изисква да бъде признато съгласно директивата?

2. Ако отговорът на предходния въпрос е отрицателен, дали посочената по-горе разпоредба дава право на такова назначаване без завършване на курс на подготвително обучение във всеки случай, когато тези граждани на други държави-членки, които притежават диплома от трети страни, която друга държава-членка е признала като равностойна на дипломата, присъждана по нейното право и посочена в директивата?

3. Ако отговорът на предходния въпрос е отрицателен, дали е допустимо по член 52 от Договора за ЕИО на гражданин на друга държава-членка, който не притежава диплома, посочена от директивата, но на него му е било разрешено в друга държава-членка и в държавата на установяване да практикува, да се откаже правото на такова назначение на основание на това, че той не е завършил курс на подготвително обучение, без да се провери дали неговият предишен опит може да бъде разглеждан като напълно или отчасти отговарящ на това изискване?”

По първия въпрос

10. Първият въпрос цели по същество да установи, дали член 20 от Директива 78/686/ЕИО забранява на държава-членка да изисква от гражданин на друга държава-членка, който не притежава някоя от дипломите, изброени в член 3 от директивата да завърши курс на подготвително обучение, за да отговаря на изискванията за назначаване като стоматолог към социално-осигурителна схема, въпреки че на него му е разрешено да практикува своята професия на територията на първата държава.

11. За да се отговори на този въпрос, посочената по-горе разпоредба следва да бъде поставена в нейния законодателен контекст.

12. Член 20 е част от главата, която съдържа заключителните разпоредби на Директива 78/686/ЕИО и визира само конкретния случай на назначаване на стоматолози към социално-осигурителните схеми. Забраната за налагане на условие след 30 юни 1986 г. на гражданите на Общността да завършват курс на обучение, предвидена в член 20, е обоснована от факта, че дипломите на гражданите на държавите-членки, посочени в член 3 от Директива 78/686/ЕИО, осигуряват след изтичането на осемгодишния период след уведомяването на директивата всички гаранции по отношение на обучението на техните притежатели.

13. В рамките на този период обаче, на основата на предположението, че гаранциите, присъщи на теоретичното и практическото обучение, изисквано от Директива 78/687/ЕИО, не биха могли да бъдат все още налице, член 20 предоставя на държавите-членки възможността да изискват завършване на курс за подготвително обучение, не по-дълъг от шест месеца, при условие че те налагат това изискване за собствените си граждани.

14. Г-н Naïm твърди, че като гражданин на държава-членка, на когото е разрешено да практикува като стоматолог във Федерална република Германия, няма необходимост да завърши курса на обучение, предвиден в тази разпоредба. Според него е ирелевантно, че той е получил своето обучение в трета страна.

15. Този довод не може да бъде приет.

16. Ако за освобождаване от курса на подготвително обучение беше достатъчно едно лице да е гражданин на държава-членка и да е упражнявало професията в държава на Общността в продължение на определен период от време, без да е необходимо да отговаря на никакво допълнително условие по отношение на обучението, Директива 78/686/ЕИО не би правила разграничение между граждани на Общността, подаващи молби преди изтичането на осемгодишния период, следващ нотифицирането на

директивата, и тези, които подават молба впоследствие. Член 20 се основава именно на това разграничение, което е в съответствие с общата схема на Директиви 78/686/ЕИО и 78/687/ЕИО.

17. Следователно обхватът на член 20 е същия като този на директивата, от която е част, и той визира само притежателите на диплома, присъдена в държави-членки.

18. Следователно отговорът на първия въпрос следва да бъде, че член 20 не забранява на държава-членка да задължава гражданин на друга държава-членка, който не притежава никоя от изброените в член 3 от директивата дипломи, да премине курс на подготвително обучение, за да получи право да бъде назначен като стоматолог към социално-осигурителна схема, въпреки че на него е разрешено да практикува професията си в първата държава.

По втория въпрос

19. Вторият въпрос цели да установи дали член 20 от Директива 78/686/ЕИО освобождава от курс на подготвително обучение гражданин на държава-членка, който притежава диплома, присъдена от трета държава, когато тази диплома е била призната от друга държава-членка като равностойна на диплома, посочена в член 3 от директивата.

20. За да се отговори на този въпрос, следва да се направи позоваване на член 1, параграф 4 от Директива 78/687/ЕИО, който предвижда, че директивата

„не нарушава възможността на държавите-членки да разрешават на тяхна територия, съгласно тяхната правна уредба, достъпа до стоматологична дейност и упражняването ѝ от лица, притежаващи дипломи, удостоверения или други официални документи за професионална квалификация, които не са придобити в държава-членка.”

21. От тази разпоредба следва, че както Съдът е посочил в параграф 13 от решението си по дело С-154/93 г., *Tawil-Albertini* (1994 г.) ECR I-0000, признаването от държава-членка на дипломи, присъдени от трети държави, дори когато те са били признати като равностойни в една или повече държави, не обвързва другите държави-членки.

22. Следователно отговорът на втория въпрос следва да бъде, че член 20 от Директива 78/686/ЕИО не освобождава от курс на подготвително обучение гражданин на държава-членка, който притежава диплома, присъдена от трета държава, когато тази диплома е била призната от друга държава-членка като равностойна на диплома, посочена в член 3 от директивата.

По третия въпрос

23. Третият въпрос цели да установи дали е допустимо по член 52 от Договора компетентните органи на държава-членка да откажат назначаване като стоматолог към социално-осигурителна схема на гражданин на друга държава-членка, който не притежава никоя от дипломите, изброени в член 3 от Директива 78/686/ЕИО, но на който е било разрешено да практикува своята професия както в първата, така и в друга държава-членка, на основание на това, че той не е завършил курс на подготвително обучение, изискван от законодателството на първата държава, без да бъде проверено

дали това условие би могло да бъде разглеждано като изпълнено изцяло или напълно с оглед на професионалния опит, придобит от него.

24. Целта на член 52 от Договора е да бъдат отменени ограниченията на свободата на установяване на граждани на държава-членка на територията на друга държава-членка.

25. Случай като настоящия, когато гражданин на държава-членка се възползва от свободата, предоставена му от Договора да се установи в държава-членка, различна от тази, на която той е гражданин, попада в обхвата на тази разпоредба.

26. Както Съдът вече е посочил в Решението от 7 май 1991 г. по дело Vlassopoulou (С-340/89 г., Recueil, стр. I-2357, точка 15), дори и когато се прилагат без всякаква дискриминация на основата на националността, национални изисквания относно дипломите могат да имат действие на възпрепятстване на гражданите на други държави-членки да упражняват своето право на установяване, гарантирано им от член 52 от Договора за ЕИО. Такъв би могъл да бъде случаят, когато въпросните национални правила не вземат предвид знанията и дипломата, които съответното лице е придобило в друга държава-членка.

27. В същото решение (точка 16) Съдът също така е постановил, че държава-членка, която получава искане да допусне едно лице до професия, достъпът до която по националното законодателство зависи от притежаването на диплома или професионална квалификация, е длъжна да вземе предвид дипломите, удостоверенията и другите доказателства за квалификация, които лицето е придобило с цел упражняване на същата професия в друга държава-членка, като сравни специалните знания и умения, удостоверени с тези дипломи, и знанията и дипломите, изисквани от националните правила.

28. Като се приложи същият принцип, в настоящия случай следва да бъде направено заключение, че компетентният национален орган, като проверява дали изискването съгласно националното законодателство за курс на обучение е спазено, е длъжен да вземе предвид професионалния опит на ищеца по главното производство, включително този, който той е придобил по време на назначаването му като стоматолог към социално-осигурителна схема в друга държава-членка.

29. Следователно отговорът на третия въпрос следва да гласи, че е недопустимо по член 52 от Договора компетентните органи на държава-членка да откажат назначаване като стоматолог към социално-осигурителна схема, на гражданин на друга държава-членка, който не притежава никоя от дипломите, посочени в член 3 от Директива 78/686/ЕИО, но на когото е било разрешено да практикува и който е практикувал своята професия, както в първата, така и в друга държава-членка, на основание на това, че той не е завършил курс на подготвително обучение, изисквано от законодателството на първата държава, без да се провери дали и до каква степен опитът, който въпросното лице вече е удостоверило, отговаря на изискванията на тази разпоредба.

По съдебните разноски

30. Разноските, направени от Комисията на Европейските общности, която представи становища пред Съда, не подлежат на възстановяване. С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от

обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски.

По изложените съображения,

Съдът,

като се произнася по въпросите, отправени от страна на Bundessozialgericht с определение от 20 май 1992 г., реши:

- 1. Член 20 от Директива 78/686/ЕИО на Съвета от 25 юли 1978 г. относно взаимното признаване на дипломи, удостоверения и други официални документи за практикуващи стоматолози, включително мерки за улесняване на ефективното упражняване на правото на установяване и свободата на предоставяне на услуги, не забранява на държава-членка да задължава гражданин на друга държава-членка, който не притежава никоя от изброените в член 3 от директивата дипломи, да премине курс на подготвително обучение, за да получи право да бъде назначен като стоматолог към социално-осигурителна схема, въпреки че на него е разрешено да практикува професията си в първата държава.**
- 2. Член 20 от Директива 78/686/ЕИО не освобождава от курс на подготвително обучение гражданин на държава-членка, който притежава диплома, присъдена от трета държава, когато тази диплома е била призната от друга държава-членка като равностойна на диплома, посочена в член 3 от директивата.**
- 3. Недопустимо е по член 52 от Договора за ЕИО компетентните органи на държава-членка да откажат назначаване като стоматолог към социално-осигурителна схема, на гражданин на друга държава-членка, който не притежава никоя от дипломите, посочени в член 3 от Директива 78/686/ЕИО, но на когото е било разрешено да практикува и който е практикувал своята професия както в първата, така и в друга държава-членка, на основание на това, че той не е завършил курс на подготвително обучение, изисквано от законодателството на първата държава, без да се провери дали и до каква степен опитът, който въпросното лице вече е удостоверило, отговаря на изискванията на тази разпоредба.**

Произнесено на открито съдебно заседание в Люксембург на 9 февруари 1994 година.

Подписи